

Науковці виділяють конкретні етапи наукового пізнання: стадія критики, з'ясування найбільш актуальної проблематики; дотримання певної дослідницької програми (парадигми); визначення практичної спрямованості майбутніх результатів дослідження; введення нових понять, нових проблем і обґрунтування нових підходів і методів, адекватних досліджуваному об'єкту. Все це відповідає методології наукового дослідження, яка склалася і підтвердила свою ефективність. Так, Б. В. Пружинін характеризує еволюцію наукового знання як пізнавальні ситуації, які послідовно змінюють одна одну. При цьому він підкреслює, що «немає ніякого іншого способу зробити це, крім виявлення тих змістовних передумов пізнавальної діяльності, які лежать поза методологічною свідомістю цієї науки, тому не потрапляють під дію її нормативної структури, але які все ж впливають на зміст знання, обумовлюючи його конкретний вид» [4, с. 18].

Список використаних джерел

1. Кримський, СБ., 2003. 'Запити філософських смислів', К.: ПАРАПАН, 240 с.
2. Мельник, ВП., 2013. 'Наукове пізнання: когнітивний та соціокультурний аспекти', Записки наукового товариства ім. Шевченка, Том ССLXV, Львів, с. 295-311.
3. Поппер, К., 1983. 'Логика и рост научного знания', Избранные работы, М.: Прогресс, 605 с.
4. Пружинин, БВ., 2007. 'Проблемы методологии естественных наук. Методологическое исследование науки: историко-типологический очерк', Философия науки. Методология и история конкретных наук, М.: Канон РООИ «Реабилитация», с. 10-31.

Бірюкова Влада Володимирівна

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник: Мкртчян Оксана Альбертівна, кандидат педагогічних наук, доцент *Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА

Одним із пріоритетних напрямків діяльності сучасних вітчизняних університетів є підготовка нового покоління педагогічних кадрів, здатних забезпечити високий рівень освіти, виховання й розвитку підростаючого покоління. Здатність студентів застосовувати знання в реальній життєвій ситуації, є однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти.

Сучасна система освіти – це мережа підрозділів у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку педагогічних кадрів для роботи з дітьми з порушеннями в розвитку. Використовуються інноваційні технології навчання, що забезпечують поетапність, спадкоємність і системність процесу навчання фахівця. Так, в процесі підготовки у студентів формуються уявлення про обрану професію, вони опановують методиками роботи з дітьми, які нормально розвиваються та з дітьми з особливими потребами.

За час навчання у студента формуються загальнокультурні компетенції, професійні компетенції і спеціальні компетенції, які є базовими у підготовці вихователя-логопеда: знання клінічної та психолого-педагогічної характеристики осіб з вадами мовлення; здатність здійснювати диференційований вибір корекційних методик і проводити логопедичну роботу з особами, які мають порушення мовлення; здатність проектувати індивідуальні корекційні програми для осіб з вадами мовлення; здатність складати рекомендації щодо профілактики порушень мовлення у дітей та підлітків; здатність розуміти зв'язок громадського і сімейного виховання, особливості відносин в сім'ях, де виховуються діти з порушеннями психофізичного розвитку.

В останні роки збільшується кількість дітей, які потребують спеціальної допомоги, розширюється мережа освітніх установ, що надають спеціальну допомогу, таким чином, підвищується попит на випускників дефектологічних факультетів. У підготовці корекційних педагогів важлива фундаментальність освіти, що передбачає наявність в навчальному плані загальних гуманітарних і соціально-економічних дисциплін, загальних математичних і природничо-наукових дисциплін, загально-професійних дисциплін.

Для вихователя-логопеда однією з важливих професійних компетенцій є комунікативна компетенція: володіння технікою мови, риторичними прийомами, практикою аргументації і ведення суперечки; доцільне використання понятійно-категоріального апарату; дотримання мовної дисципліни; використання невербальних засобів – все це характеризує і визначає професійну успішність вихователя. Портрет логопеда формується протягом усієї професійної діяльності і створюється на міцній основі наукового знання, протягом досить тривалого періоду в навчанні та на різних етапах практичної діяльності. Важливою умовою формування комунікативної компетенції є створення умов для розвитку високої мотивації до читання, вміння аналізувати прочитані тексти, оволодіння глибокими знаннями в галузі сучасної літератури, вміння застосовувати навички філологічного аналізу тексту з метою відпрацювання професійних навичок, активне прагнення до становлення власної особистості як професійно-педагогічно компетентного педагога-логопеда.

З метою розвитку комунікативної культури як важливого компонента професіоналізму майбутніх логопедів розроблена програма, яка передбачає формування у студентів уявлень і практичних умінь у галузі педагогіки спілкування, культури комунікативної поведінки логопеда, психотехніки спілкування, ефективного використання вербальних і невербальних засобів спілкування. Критеріями сформованості основних компонентів комунікативної культури майбутніх логопедів є: володіння лінгвістичними і комунікативними знаннями, володіння комунікативними вміннями в умовах нормативного взаємодії; прояв особистісних структур свідомості в мовної діяльності. В процесі навчання використовуються інноваційні освітні технології, методи активного навчання (дослідницький метод; метод проєктів; «мозковий штурм»; рольові, ділові, імітаційні ігри); різноманітні форми самостійної роботи (ведення комунікативного щоденника, обговорень доповідей, рефератів, творів, есе тощо); залучення студентів до нових видів діяльності в освітньому середовищі вищого навчального закладу (участь в студентському науковому товаристві, конкурсах, олімпіадах, творчих заходах, зустрічах з випускниками).

Сучасна вища освіта повинна бути орієнтована не стільки на отримання студентом готових конкретних знань або формування приватних умінь, скільки на розвиток пізнавального потенціалу особистості, підвищення здатності до оволодіння новими знаннями, розвиток творчих здібностей та самостійності в прийнятті відповідальних рішень. Отже, для результату освіти важливим стає не тільки що знає майбутній фахівець, але і як він може діяти.

Поцюрко Олег Юрійович

Кандидат філософських наук, доцент

Львівський державний університет внутрішніх справ

КЛЮЧОВІ МАРКЕРИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ В ТВОРЧОСТІ П. КУЛІША

Вкрай не прості обставини в яких сьогодні перебуває Україна та українці змушують задуматися на збереження національних цінностей та національної ідеї, які нам прививалися протягом багатьох століть.

Наше майбутнє залежить від того наскільки об'єктивно та критично ми зуміємо проаналізувати власний історичний досвід. Нам слід з'ясувати, як вплинула на подальший розвиток української національної ідеї та державотворчі процеси доба національного відродження кінця XIX – початку XX ст.

Вже з перших сторінок «Повісті про український народ», написаної для дітей старшого віку, П. Куліш хоче виділити південноруський (український) народ, утвердити його головні особливості. «Південноруською мовою розмовляє тридцять мільйонів мешканців Російської та Австрійської держави; отже між слов'янськими племенами південноруське після північноруського найбільше. Наші південні руси, чи українці, мають свою історію, сповнену героїчних подвигів та захопливих пригод» [2].

Окрім власної героїчної історії українці також мали, і мають по сьогоднішній день особливий спосіб врядування: «Керували ними, за звичаєм усіх слов'янських племен, народні віча, обирали з поміж себе начальника і під його орудою захищали свободу. Вони мали дві меті: воювати проти ворогів християнства – татар і турків, і визволити свою рідну Україну від деспотичної влади польсько-руських дворян» [2].

Ще одним маркером, який окреслює особливість українського національного характеру була постать козака (вільної людини). Сліпі мандрівні співці (кобзарі) про яких також писав Т. Шевченко, йдучи від села до села, надихали український народ любов'ю до батьківщини, тужливо нагадували про її біди і войовничий запал, жили в українського народу той самий дух, який надихав і козаків. Не дарма існує легенда про масове вбивство українських кобзарів та лірників після З'їзду народних співців Радянської України, начебто скликаного державними органами СРСР у 1930-х роках у Харкові.

Наступним маркером, який розкриває особливість українського національного характеру, виступає релігія. Як стверджує П. Куліш: «Поляки хотіли повернути православний південноруський народ у католиків і, тому тільки католикам надали право брати участь у державних справах, а не католиків усували від усіх службових місць. Південноруські дворяни боялись втратити свої права, всі прийняли католицьку віру і разом з поляками примушували свій народ зрестись грецької віри» [2].

Далі, мислитель наголошує: «Українське духівництво також брало участь у народних повстаннях. Як тільки-но дворяни прийняли католицьку віру, наших духовних почали усюди не тільки зневажати, а й переслідувати; католицьку віру вважали панською, а грецьку – мужицькою, і частина поміщиків, віддаючи своє село в оренду жидові, віддавав йому на відкуп і на сільську церкву. Тому священники не втрачали жодної нагоди переконати народ у тому, що треба визволитися від панського іга...» [2].

Проте, як нам здається сьогодні у звязку знанням українським православним церквам Томосу та створенням ПЦУ, релігійні питання вже не будуть так гостро впливати на подальший процес державотворення в Україні.